

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

Dominica tertia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

Dominica III

ris exigebant. Quādoq; nō p p̄terita culpa diluēda. sed p futura vitanda pcutit. qđ aperte Paulus ap̄tus de se testat̄. dicens. Ne magnitudo reuelationū extollat me. rē. Ne nim non ait extulit. sed ne extollat. ap̄te indicat. qđ p cussione illa ne eueniat cōpescatur. Rōnunq; vero quisq; nec p p̄terita nec p futura iniquitate pcutit. sed vt sola diuine p̄cutis potentia ex amputata percussioe monstret̄. Unde cū dño de ceco nato diceret̄. Rabbi. qđ peccauit hic aut parētes ei? vt cecus na. Rōdit. Neq; h peccauit neq; parētes eius. sed vt manifestent opera dei in illo. Amen.

Dominica tertia.

Plenitudo

p legē est dilectio. Roma. xij. Dilectio siue charitas dicit̄ plenitudo legis. qz mouet ad implēda mandata legis. Item qz dirigit opa legis ad deum a qz in quo om̄is plenitudo bonorū. Item facit om̄ia q̄ lege precipiunt̄. z cauet que p̄hibent̄. Item qz ordinat il-

lum in q̄ est charitas ad deum. ad seipm. ad proximū. z ad inimicum. Unde versus Est deus. est animus. est proximus. est inimicus. Diuine nobis precepto legis amādus

De primo dicit̄ Exo. xx. Diliges dominū deū tuum ex toto corde tuo rē. Blosa. Primum z maximū mandatum est vnū deū super omnia diligere. et in eo fundamentum pietatis collocare. Ideo nō dixit cognosces. sz diliges. qz cognoscere vnū deum. propriū est omni humane creature. diligere autē religiosi cordis et recti. In tribus rebo dilectio dei exprimitur vt nihil remaneat in homine qđ non diuine dilectioni subdat̄. Nam cū dicitur ex toto corde om̄es cogitationes intelligunt̄. Ex tota ania. om̄es affectōes. Ex tota mēte oīs rō būana qua intelligimus z discernimus Ubi autē dicit̄ ex tota fronte. bonū p̄seneratiē insinuat̄. Diligend⁹ est autē de⁹ p̄ seipm. qz ip̄e ē fons z plenitudo oīm bonorū. Unde q̄cqd extra deū diligit̄ iuste amat̄ z aia a deo fornicat̄. Vñ Aug⁹. i. ij. li. p̄f. Aia cū auerget̄

te fornicat abs te. q̄a q̄rit
extra te ea q̄ pura z liq̄da nō
inuenit. nisi cuz redit ad te.
Supbia cellitudiez imitat̄
cū tu sis vn̄ sup oia de^o ex/
cellus. Ambitio honorez et
gl̄am cū tu sis p̄ cūct̄ hono/
rand^o z gl̄osus i etnū. Se/
uicia ptatū timeri vult. quis
aūt timēd^o nisi vn̄ de^o. Blā/
dicie lasciuientū amari vo/
lūt. sz neq; blādi^o ē aliqd tua
caritate zc. Lōga est auctori/
tas. De sc̄do dz Cant. ij.
Ordinauit in me ca. Glo. Or/
dinata caritas ē p̄mo deuz.
postea seip̄m. deind^o primū.
deinde diligere iūmicū. Pōt
aūt hō seip̄m licent̄ z lauda/
biliter diligere p̄ multiplicē
sui dignitatē. P̄rio quia ad
imaginē z similitudinē dei cre/
at^o ē fm̄ aīaz n̄ fm̄ corp^o. vñ
Aug^o. Deus ē eoz q̄ sūt in
aīa sublimior. h̄ns imaginē
dei in potētia cognoscēdi et
similitudinē in potētia diligen/
di. Ex h̄ em̄ q̄ aīa p̄t deū co/
gnoscere. z cognitū diligere.
hō reddit̄ deiformis. Isid.
Uniuersitatis creature hō
magna q̄dā portio ē. tātoq;
gradu ē ceter̄ excellētior q̄n
to imagini diuine iunctior.
Itē qz oib; creatur̄ infe/
riorib; p̄lat^o est. nō tñ fortitu/
dine corpis. sz rōne mentis.
z honestate dispositōis. Isi/
do. Nō h̄tute. nō sensu cor/
por̄. sz rōe mēt̄. p̄cellim^o aīa
lib; ceter̄. Quāta aūt ceter̄
creatur̄ p̄stet hō dignitate
h̄tut̄ ex ip̄a reuerētia cogno/
scit̄ creatiōis. Dū enī oia di/
xit de^o z facta sūt. creare ho/
minē q̄dā etnī deliberatiōe
p̄silij voluit dicēs. Faciam^o
hoiem zc. Poeta. Pronaq;
cū spectēt aīalia cetera fraz
Os hoī sublime dedit. celū/
q; videre. Iussit z erectos ad
celū tollere vult^o. Itē qz
ad etnā b̄ritudinē p̄dit^o est. z
dignitatē angelicā p̄meren/
dā. Isid. Bonoz angeloz
nūer^o q̄ post ruinā maloz
angeloz est diminnut^o. ex me/
rito electoz hoīm supplebit̄
q̄ nūer^o soli deo ē cognitus.
Merito ḡ hō seip̄m dz dili/
gere p̄ hm̄oi dignitate. Vñ.
Leo pap. Agnosce o xp̄iane
dignitatē t. z diuīe p̄sors fa/
ct^o nate. noli i vilitatē veterē
degeneri cōuersatione reci/
dere zc. De tertio dicitur
Roma. xij. Qui diligit pri/
mū legē impleuit Et dñs in
euāgelio. Hoc est p̄ceptum
meuz vt diligat̄ in. zc. Duo

sunt circa dilectionez primi
 consideranda. vñ. ne q̄s maluz
 inferat. alterū vt bonū impē
 dat. Primū vt caueat ledere
 Scdm vt discat p̄stare. A/
 micicia est aīmoz societas.
 Nec q̄ppe a duobus incipit.
 nā min⁹ q̄ inter duos dile/
 ctio esse nō poterit. Antiq̄ di/
 perūt d̄ societate duoz. vnā
 esse aīam in duo corpa. s. p̄p̄
 vim amoris. sic in actibz apo/
 stolorz legim⁹. Erat illis cor
 vnū z aīa vna. Nō qz mul/
 ta corpa habeāt aīam vnaz.
 sed qz vinculo z igne carita/
 tis p̄iuncti. vnū oēs generali/
 ter sapiebāt. Diligend⁹ ē
 prim⁹ p̄pter deū p̄ncipaliter
 z nō p̄pter multiplex emolu/
 mentū societatis. Salomōe
 attestante Ecc̄es. iij. Deli⁹
 est duos esse simul q̄ vnū.
 Duo si sil' dormierit mutuo
 calefient. Et si quispiā p̄ua/
 luerit p̄tra vnū. duo resi/
 stūt ei. Dormitionē vocat cō/
 modū z solaciū qd̄ ex mutua
 dilectione puenit. Amicicia
 em̄ z societas res prosperas
 dulciores facit. et aduersas
 cōione temperat leuioresq̄
 reddit. qz dū in tribulatōne
 amico p̄solatio adiūgīf. nec
 frangit anim⁹. nec cadere pa-

tit amīc⁹. Dilectio ē q̄ dā de/
 nari⁹ legalis. q̄ prim⁹ em̄it z
 amicicia cōparat. Virific⁹
 reuera denari⁹. qz valorz bo/
 nitas ei⁹ plus cognoscit in
 nocte q̄ in die. Ecc̄i. vj. Si
 possides amīcū in tentatiōe
 posside illū. z ne facile credas
 temetip̄m illi. Est em̄ amīc⁹
 fm̄ t̄ps suū. z nō p̄manebit ī
 t̄pe tribulatōnis zc. Multi
 sunt impostozes q̄ istud cele/
 ste z diuinū nūm̄isma falsifi/
 cant. Isido. Sepe p̄ simula/
 tionē amicicia colit. vt q̄ nō
 potuit apte decipe decipiat
 fraudulent. De q̄rto dicīf
 Math. v. Diligite inimicos
 vestros. bene facite his qui
 oderūt vos. Glo. Multi pu/
 tant sufficere virtutibz non
 odisse inimicos. sed eos dili/
 gere. humanā naturā nō ca/
 pere. Nō vidēt tales q̄ moy/
 ses. samuel z stephan⁹ p̄ ini/
 micis orabāt. z dauid mor/
 tuos plāxit inimicos. et sil'r
 p̄ceptū īpleuit dicēs. Ma/
 ledicimur z benedicim⁹ blas/
 phemamur z obsecramus.
 Item alia glo. sup̄ illo s̄bo.
 Bñfacite his q̄ oderūt vos.
 Noli negare qd̄ de⁹ nulli ne/
 gat. q̄uis blasphem⁹ z impi/
 us. Sine discretiōe oibz in/

digētibus simplicitē tribuam?
 nō q̄rentes cui v̄l q̄re dem?
 Quisq̄s em̄ in q̄cūq̄ necessi
 tate morituro succurrere p̄t
 z nō facit occidit. **D**ulte
 sunt cāe p̄pter q̄s inimic⁹ di
 ligend⁹ est. B̄ em̄ mādatū le
 ue est ad ferēdū **L**euius em̄
 portat hō in corde suo amo
 rē q̄s odiū. sanitatē q̄s virus z
 toxicū. **P**rouerb. xiiij. **V**ita
 carnū sanitas cordis. putre
 do ossū inuidia. **A**ug⁹. **S**i
 dixeris nō possum ieiunare.
 nō possum a vino z carnib⁹
 abstinere. nō possuz res me
 as oēs paupib⁹ dare. credi
 m⁹ tibi. **S**i autē dixeris non
 possum inimicos diligere z
 odiētes amare. oīno nō cre
 dim⁹ zē. **I**tē leue est ad ex
 equēdū. qz illa elēosyna nec
 i detrimētū honor⁹ aut rez
 n̄faz cedit. s̄z de cellario cor
 dis p̄cedit. **L**am. i. **I**ntrodu
 pit me rex in cellaria sua. zē.
Itē leue ad duriciam cor
 dis frāgēdā. **S**lo. sup illo p̄
 bo. **Q**ui te p̄cusserit in vnaz
 maxillā zē. **Q**uid tā mirū q̄s
 p̄cutiēti maxillā p̄bere. nōne
 oīs indignant⁹ impet⁹ fran
 gitur. ira sedat⁹. z p̄ patientiā
 ille inuitatur ad patientiāz.
Amen.

De eadem dñica.

Scenden

a te iesu in nauiculā.
 ecce motus ma. zē.

Matth. viij. **E**st nauis do
 minice passiōis. p̄nie z cōtri
 tionis. approbate religionis
 setē ecclie p̄cordie z vnionis
Un̄ p̄us. **C**rux est nauicu
 la. stritio. vita p̄bata. **C**on
 stans ecclia sub xp̄o remige
 salua. **I**git p̄ nauiculā qd̄
 d̄minutiū nomē est humi
 litatē crucis accipe debem⁹
Iuxta illud **S**ap. xiiij. **E**xi
 guo ligno credūt hoīes anī
 mas suas. z trāseūtes mare
 p̄ ratē liberati sunt **I**n hanc
 xp̄s passione sua ascendit. z
 discipulis suis ascēdendi et
 transfretādi fiduciā tribuit.
 dicēs **M**atth. xvj. **Q**ui vult
 venire post me ab. se. z tollat
 crucē suā q̄cūdie z sequat̄ me
Cōparat̄ autē crux nauī pro
 p̄ter xp̄ssam similitudinē. **E**st
 em̄ in p̄ncipio z in fine artaz
 coangustata. in medio vero
 ampla z dilatata. **I**ta z crux
 dñice passiōis. arta fuit i su
 periori p̄te p̄tra caput. **M**a
 tbei. viij. **V**ulpes foueas ha
 bent z volucres celi nidos.
 filius autē hominis non habz

Dominica III

vbi caput suū reclinet. Itē
a pte inferiori. qz nō habuit
vbi pedes extēderet. qn poti
us cancellatis pedibz staret.
Treno. iij. Circū edificauit
aduersuz me vt nō egrediar
agguauit cōpedē meū Sed
lata fuit in medio ad extēsi
ōnē dñici corpis vehementer
Ps. Extēdens celū sic p. zc.
Et illud. Foderūt man⁹ m.
z pe. m. zc. In ascensioē hu
tus nauicule fact⁹ est motus
magn⁹ in elementoz scussi
ōne qñ terra tremuit et aer
caligauit. In discipuloz z
amicoz tristatiōe dicentiū
cū centurione. Vere h̄ hō fi
lius dei erat. In blasphemā
tū insultatiōe dicentiū. Si fi
lius dei est descendat nunc de
cruce. Sz facta est trāquilli
tas magna in ei⁹ resurrecti
ōne. Ps. Ego dormiui zc.
Armanēta h⁹ nauis nota p
bos s̄. Sputa. flagella. mi
ne. probra. clau. lācea spine.
Felici sine. n̄e sūt meta rui
ne. Itē p nauiculā possu
mus accipe salutarē pñiam.
z h̄ est archa noe vt saluet in
ea vniuersuz semē. Tot ei fe
re saluant p pñiam sic p ba
ptismū. Propter qd z ipa s̄
scda tabula post naufragiū.

Dicit aut nauicula ppter hu
milē pñiam eozuz q se repu
tant viles esse. Irido. Na
gna iā iusticie pars ē seipm
nosse boiem q prau⁹ ē. vt ex
co diuine virtuti subdat hu
milis. ex q suā infirmitatē
psiderat attenti⁹. Nauis ista
etiā in suis extremitatibus
est angusta. Proza est memo
ria mori. Dupis est timor
ppetue dānatiōis. vel d̄z cō
trictio. debet em̄ penitēs pte
ri. sine qz p negligentiaz bo
nū nō fecit. seu qz malū p au
daciā ppetrauit. Dilatat au
tē in medio p spem venie et
grē psequende. Irido. Peni
tens s̄ se puidere d̄z callidat
hostis insidias. sicqz dei iu
sticiā metuat. vt tamē qñis
in magnis sceleribz sit de mi
sericordia eius non diffidat
Ascensus christi in hāc nauī
culā. est respect⁹ clemētie di
uine. Nā tunc petrus fleuit.
quādo in eū christ⁹ respexit.
Tūc etiā sic motus magn⁹
in mari. hoc est in corde im
pij. Iuxta illud. Impius qñ
mare feruens. qd quiescere
non potest. Agitat enim ani
ma a quattuor affectionibz.
qñ a quattuor ventis princi
palibz. hoc est a mēoria pteri

torū scelerū. A recordatiōe penarū sequentiū. A cōsideratione pegrinatiōis diuini. et a desiderio celestis patrie. **Ezech. xxvij.** Veni⁹ auster cōtrinit te. et Armamēta h⁹ nauis collige p hos ꝑ. Quis qd. vbi. cū q. q̄tiens. cur. quō qn. Singula distincte pfer scelus enucleādo. Item p nauiculaꝝ intelligere possumus religionē aliquam strictā et austerā. et h̄ ppter paucitatē intratiū et sectō totaliter renūciantū. q̄b̄ p̄uēit illud **Matth. xx.** Multi em̄ sunt vo. pan. vero elec. et illud. **ij.** **Reg. xx.** Porro filij isrl̄ recēsi sunt in cōparatiōe multitudinis regū syrie q̄ habebat in exercitu suo. **xxxij.** reges. et apparuerūt sic duo parui greges capraz. Hui⁹ nauicule extremitates angustas reddit tentatio demonū et obedientia preceptorū. De p̄mo **Eccī. ij.** Fili accedēs ad seruitutē dei sta in iusticia et timore. et p̄para aniam tuā ad tentatiōes et c̄. De sc̄do **Heb. vlti.** Filij obedite p̄positis v̄ris et c̄. **Ps.** Imposuisti homines sup ca. n. Vel duo p̄ rostra siue acumia. sunt casti et paupras. Latitudo au

tem medij. est dilectio frater na et caritas. que quāto fuerit latior et p̄tensior. tāto erit nauicula amplior. **Gregori⁹** Nemo ad seipm̄ p̄rie ca. habere dicit. sed di. ip. in al. tē. vt caritas esse possit. Ascendit christ⁹ in banc nauiculā nūc p̄ visitatiōē p̄riā. nunc p̄ alienā. De visitatiōe p̄riā q̄ sp̄ solatoria est d̄ **Ezech. xxvij.** Ecce ego ip̄e red̄ram oues meas et visitabo eas sicut pastor visitat gregem suum. In pascuis vberimis pascam eas. in montibus israel. De aliena **Isate. xxvij.** In die illa visitabit domin⁹ in gladio suo duro. grandi. et forti. super leuiathan vectē et sup leuiathan serpentē tortuosum. et occidet cetuz qui in mari est. Per gladium durum accipere debemus visitatorem aliquem rigidum et zelum dei habentem. qui cū apostolo in promptu habet vlcisci omnē transgressionē Sed tunc sepe fit mor⁹ magnus in mari. scz impatiētie et clamoris. Armamēta huius sunt. Unde versus. Lectio. scopa. labor. vigilantia. pectoris almi. Tussio. singultus. lacryme. ieiunia. psal

mi. Itē p nauiculā intelli-
gimus scām z catholicā ec-
clesiā. q̄ sub d̄minutiuo no-
mine ponit̄. qz respectu iude-
ozū z paganoz. hereticozuz
z hypocritaz falsozqz xp̄ia-
nozuz paucissimi sum⁹. Uñ
in p̄sona ecclie d̄z i ps̄. Mul-
tiplicati sunt sup capillos ca-
pit̄ mei. q̄ o. m. iniq̄. Duo p/
rostra pre. z puppis angusta.
significāt duo tpa. marie trī-
bulatiōis. Sicut em̄ in pri-
mitiua ecclia itū est p angu-
stā portā martyrū z tribula-
tionis. sic erit z in fine. z mul-
to arti⁹ z angusti⁹ t̄pibz anti-
xp̄i. qñ etiā ip̄i tortozes coru
scabūt miraculis z redunda-
bunt signis. ita vt mittant̄ i
errorem etiā electi dei si fie-
ri potest. In errore. s. tituba-
tionis. nō dubitationis. q̄a
cito resipiscētes cordis erro-
rem religione cohercebunt.
De d̄ij latitudo ē pax z trā-
quillitas in qua nūc sumus.
licet qñqz particulariter san-
cta ecclia tribulet̄. Mare vt
aqua in q̄ fluctuat illa naui-
cula. est baptisim⁹ a sp̄sctō
p̄secratus. z ad nouā prolez
conciipiendā z regenerandā
secundat⁹. Jōh. iij. Nisi q̄s
renat⁹ fuerit ex aqua z sp̄ri

tus sancto zc. Iste sunt aque
de quibz Beñ. s. Et sp̄s dñi
ferebat sup aquas. Ascēsus
xp̄i in hanc nauiculā. est pre-
sentia ip̄i p̄tinua z quoridia-
na. Matthei. vlti. Ecce ego
vobiscū s. vsqz ad p̄sum. se.
Veruntamē sepe videt̄ dor-
mire cum minime dormiat.
Lanti. v. Ego dormio z cor
meū vigilat. Dormit p̄mit-
tendo z dissimulādo ad tem-
pus. sed vigilat in tribulati-
onibz succurrendo. Ps̄. Ad-
iutor i oportu. In trī. Arma-
menta bui⁹ nauicule sūt sa-
cramenta ecclie quibz regit̄
z iuuat̄. versus. Fons. caro.
crisma. thorus. oleū. contri-
tio. clerus. Ecclie sancte sūt
armamenta carine. Amen.

Dñica quarta.

Reuite

vos sic electi dei
viscera misericōdie.

benignitatē. hūilitatē. mode-
stia. paciētiā zc. Col. iij. Ad-
similitudinē induētū sevestibz
materialibz loquit̄ h̄ apl̄s vt
induat⁹ nos p̄cutibz. Vestes
eī aīe sūt p̄tutes. Induimur
aut̄ vestibz q̄ttuoz ex cāis. q̄s
habes p̄ hos p̄sus. Utimur
induujs pro frigore prog